

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ І РОБОТА В МАТЕРІАЛІ

Освітня програма «**Образотворче мистецтво**»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність **_023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1_від “31 ”08. 2023_р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Композиція і робота в матеріалі
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	1 курс, 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6357

1. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою викладання навчальної дисципліни «Композиція і робота в матеріалі» є поглиблення знань основних закономірностей композиції жанрового полотна, його методів організації, прийомів і засобів гармонізації творів образотворчого мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- засвоєння основних понять та принципів побудови творів образотворчого мистецтва різних жанрів;
- навчити студентів аналізувати композиційну структуру творів різних жанрів;
- формування у студентів практичних навичок роботи з формою на заданій площині, підпорядковуючись вимогам певного жанру;
- сформувати вміння виконувати власні творчі роботи.

Підсумкова форма контролю - екзамен.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образноасоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.

СК.9 Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Програмні результати навчання

РН 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

РН 3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

РН 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

РН 5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.

РН 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

РН 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

2. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Натюрморт як частина тематичної картини.	Ознайомитися з жанром натюрморту як самостійним видом образотворчого мистецтва	Письмове завдання
2.	Пейзаж як складова частина картини	Ознайомитися з жанром пейзажу в творах сучасних художників.	Письмове завдання
3.	Портрет.	Вивчити основні закономірності побудови композиції портрета.	Письмове завдання
4.	Жанрове полотно	Ознайомитися з ідеєю та засобами вираження сюжету та композиційної побудови	Письмове завдання
5.	Сюжетні твори сучасних	Ознайомитися з основними компонентами художньо-творчого процесу	Письмове завдання

	художників		
6.	Натюрморт.	Проаналізувати роботи художників. Ескізування. Пошук композиційної форми та кольорового рішення.	Практична робота
7.	Пейзаж.	Проаналізувати роботи художників. Ескізування. Пошук композиційної форми та тонального рішення.	Практична робота
8.	Портрет.	Проаналізувати роботи художників. Ескізування. Пошук композиційної форми та кольорового рішення.	Практична робота
9.	Жанрове полотно	Проаналізувати роботи художників. Ескізування.	Практична робота
10	Жанрове полотно	Пошук композиційної форми та кольорового рішення. Завершення роботи.	Практична робота

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	5
Практичні заняття	30
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1	1	1	2														5
Практичні з-тя						4	4	4	4	4	4	3	3					30
Самостійна р-та															15			15
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	1	1	2		4	4	4	4	4	4	3	3		15		50	30

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Рекомендована література

1. Богданова Л. О. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція» (для практичних занять та самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності 191 – Архітектура та містобудування. Архітектура) / Л. О. Богданова, Г. А.Коровкіна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 115 с.
2. Губаль Б.І. композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір:навчальний посібник.-Тернопіль, 2011.-240 с.
3. Дяків М. В., Основи кольорознавства. Завдання для самостійної роботи: Навчально-методичні рекомендації для студентів художніх факультетів курсу “Основи кольорознавства” / М. В. Дяків.- Івано-Франківськ, 2012.- 30с.
4. Калініченко О.В. Практикум з композиції. Ч.1.: посіб. – К. : НАУ, 2006. –104 с.
5. Куленко М. Основи композиції в образотворчому мистецтві.-К., 2001.
6. Михайленко В. Яковлєв М. Основи композиції: Навчальний посібник.- К.,2004.-230 с.
7. Обідняк М. М. Архітектурна композиція (курс практичних занять тазавдань): навч. посібник / М. М. Обідняк, О. Б. Білінська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 150 с., ил.
8. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва – Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. – 34 с.
9. Соколюк Л. Д. Графіка Бойчукістів./ Л. Д. Сокол.к – Х.: Видання часопису"Березіль"; Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, – 2002. – 224 с.
10. Технология и исследование произведений станковой и настенной живописи / под ред. Ю. И. Гренберга. Учебное пособие для студентов художественных ВУЗов и художественных училищ.-М.: ГОСНИИР, 2000.
11. Типчук В.М. Основи композиції. Методичні вказівки для проведення лекційних та практичних занять.-Видавництво Прикарпатського національного університетуім.В.Стефаника.- Івано-Франківськ.-2018.-40 с.
12. Типчук В.М. Композиція і робота в матеріалі. Програма та методичні рекомендації для здобувачів ОС «Магістр» спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».-Видавництво «ЯРИНА».-Івано-Франківськ.-2023.-24 с.

14. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва :навч. посіб. Кн. 1. Луцьк: Луцький держ. технічний ун-т, 2003. 160 с.
15. Яковлев М.І. композиція + геометрія.-К., 2007.- 240 с.
16. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. –Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
2. Наукова бібліотека Інституту мистецтв.
3. Обласна наукова бібліотека імені Івана Франка.
4. Фонди Музею мистецтв Прикарпаття.
5. Фонди Львівського національного музею

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, м. Івано-Франківськ, вул. Української перемоги 34 а, Навчально-науковий інститут мистецтв, каб. 306.</p> <p>Сайт кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/?_gl=1*391uuo*_ga*ODkyMDI2OTUxLjE2OTE0Nzc4NDI.*_ga_B6J5G9CVS8*MTY5MjUzMjYyMi45LjEuMTY5MjUzMjYyNC4wLjAuMA..&_ga=2.126043917.1265405861.1692521273-892026951.1691477842</p> <p>електронна адреса кафедри: kodpmr@pnu.edu.ua</p>
Викладач	Доцент Прокопів П.М.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса petro.prokopiv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 2. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) семінарських занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.</p>
Виконання завдання пізніше	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з</p>

встановленого терміну	однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vyvchennia_nove.pdf
Додаткові бали	Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із семінарських занять.
Неформальна освіта	Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

Викладач

_____ **Прокопів П.М.**

